

SITUACIÓ DE LA DONA AL MÓN AGRARI DE LES TERRES DE L'EBRE

Treball realitzat per Roger Aviñó i Martí durant l'estada com a becari al Departament d'Agricultura, Alimentació i Acció Rural els mesos de juliol i agost de 2009.

Tortosa, febrer de 2010

“La igualtat és una necessitat vital de l'ànima humana. La mateixa quantitat de respecte i d'atenció es deu a tot ésser humà.”

Simone Weil

Agraïments: A totes les entitats que han col·laborat en la confecció d'aquest estudi, especialment a les cooperatives, societats agràries de transformació i sindicats, per facilitar-nos les seves dades.

Taula de continguts

1. Introducció	pàg. 4
2. Metodologia	pàg. 7
3. Resultats	pàg. 8
3.1. Titularitat explotacions i caps d'explotació	pàg. 8
3.2. Titulars explotacions inscrits/tes al cens electoral	pàg. 12
3.3. Socis/sòcies i membres junta cooperatives i SAT.....	pàg. 15
3.4. Afiliats/des als sindicats agraris	pàg. 18
4. Discussió	pàg. 20
5. Bibliografia	pàg. 25
6. Annexos	pàg. 26

1. Introducció

Aquest estudi introdueix l'anàlisi sobre la doble qüestió que representa la situació de la dona al món agrari a les Terres de l'Ebre. D'una banda, tractem d'analitzar el grau de representació de la dona als principals organismes i entitats agràries: cooperatives agrícoles, societats agràries transformadores (SAT) i principals sindicats agraris amb importància al territori. D'altra banda, es pretén valorar el grau d'igualtat que trobem entre dones i homes dintre d'aquest singular àmbit que significa el sector agrari.

Per parlar de la dona en l'àmbit agrari cal estudiar quin paper exerceix aquest col·lectiu dintre de l'explotació agrària, per això també analitzarem les dades d'aquesta variable, és a dir, el nombre d'explotacions agràries i caps d'explotació agrària a nom de dones que hi ha a les quatre comarques ebrenques. Una altra font d'informació sobre la implicació de la dona a les explotacions agràries és el nombre de dones que es troben inscrites al cens electoral a cambres agràries, això és, les que cotitzen a la Seguretat Social per una branca agrària.

Un cop analitzats els resultats de la recerca ens podem fer una idea de la situació actual per visualitzar si les polítiques d'igualtat en el món agrari que s'han desenvolupat fins ara han produït resultats. Tot i això, cal tenir en compte que no podem fer una anàlisi comparativa d'anys anteriors donat que no disposem de dades i, per tant, s'haurà de prendre aquest estudi com a punt de partida per, en un futur, realitzar-ne un altre de similar que permeti elaborar l'estudi comparatiu.

Comentant algunes dades genèriques per introduir-nos en matèria, és important saber que l'agricultura europea no podria existir sense la presència de les dones, una de cada cinc explotacions està dirigida per dones, però les que realment hi estan treballant representen més d'un 37% dintre de la Unió

Europea¹. Si bé sempre el seu treball es considera com a complementari, en realitat configura un teixit que dinamitza: família, explotació, agroturisme i serveis sent importantíssima per la viabilitat en el món rural. A Catalunya, segons dades de l'IDESCAT², un 37% de la pagesia són dones. En total hi ha 58.492 homes titulars d'explotacions davant de 13.681 dones, la qual cosa indica que només un 19% de les dones pageses són titulars d'explotacions.

En el món agrari s'evidencia, més que en cap altre sector, els desequilibris professionals i socials que encara existeixen entre homes i dones. L'explotació habitual dirigida per una dona és d'extensió petita o mitjana i de monocultiu, a causa de la forta especialització que predomina al sector. Tot i que s'ha avançat en la igualtat de gènere en l'àmbit rural, s'ha d'acceptar que encara queda molt per recórrer i per aconseguir la plena igualtat d'oportunitats.

Preguntar-nos avui per la situació de la dona al món rural a les Terres de l'Ebre significa cercar respostes a tres tipus de qüestions: ¿qui són les dones del "món agrari"? què s'entén per zones agràries? i ¿com participen les dones en aquest medi? Trobar una resposta satisfactòria a aquests dubtes resulta difícil ja que ens hem d'enfrontar a una situació de manca d'estadístiques suficientment actuals per a definir en quina posició es troba la dona en l'àmbit agrari ebrenc.

A les quatre comarques ebrenques hi ha diverses realitats geogràfiques, econòmiques i socials que es fan paleses en tots els àmbits. La dona del món rural no s'escapa d'aquest fet. La situació és diferent segons si es viu al nord o bé al sud del territori, si són propietàries de les terres o bé si han entrat al món agrícola a través de la parella.

Tot i aquestes realitats diferents, és ben clar que les dones pageses d'una explotació agrària, de petites i de mitjanes com les que existeixen

---

¹ Segons l'article publicat l'any 2003 a Toledo "Mujer rural: motor de desarrollo. Igualdad ante el empleo" de María Soraya Rodríguez Ramos, en aquell moment vicepresidenta de la *Comisión de Agricultura y Desarrollo Rural* del Parlament Europeu.

² Institut d'Estadística de Catalunya

majoritàriament a les Terres de l'Ebre, tenen una problemàtica comuna: la seva feina no està reconeguda, ni socialment ni econòmicament. Cal dir, però, que s'ha avançat; moltes agricultores han entrat a formar part de diferents entitats agràries, d'aquesta forma tenen reconeguda la seva tasca. En alguns casos, però, les dones representen les explotacions agràries familiars a les societats o cooperatives agràries perquè els seus marits s'hi dediquen d'una forma parcial, és a dir, com a segona feina i, d'aquesta manera, per realitzar els tràmits burocràtics els és més fàcil tenir a l'esposa com a titular i representant.

La necessitat actual de conèixer la realitat del col·lectiu de les dones en els diferents òrgans de participació de la societat, ens marca a iniciar aquest estudi centrat en l'àmbit de la situació de la dona al món agrari, entenent com a món agrari tot allò relacionat amb l'agricultura i la ramaderia i totes les entitats que formen part d'aquests dos sectors econòmics.

La igualtat entre homes i dones dintre de la societat continua essent una fita que encara avui està en procés d'adequació. Per això, tot i que s'ha avançat significativament en la confecció d'estudis sobre igualtat, encara hi trobem certes mancances i dades molt genèriques. A més, si afegim l'àmbit territorial al qual es remet l'estudi encara hi trobem menys dades. En el nostre cas, l'estudi se centrarà en analitzar les dades que s'han recollit sobre les comarques que conformen les Terres de l'Ebre, és a dir, el Baix Ebre, el Montsià, la Ribera d'Ebre i la Terra Alta.

2. Metodologia

La metodologia utilitzada per a l'elaboració de l'estudi ha estat bàsicament la recopilació de dades sobre els quatre eixos en els quals s'estructura l'anàlisi:

- Titulars de les explotacions agràries i caps d'explotació agrària segons el cens agrari de 1999.
- Titulars de les explotacions agràries inscrits/tes al cens electoral de cambres agràries de 2006.
- Quantitat de socis i sòcies que pertanyen a les cooperatives i les societats agràries transformadores (SAT) de les quatre comarques de les Terres de l'Ebre.
- Quantitat de socis i sòcies pertanyents als principals sindicats agraris en representació al territori.

Per dur a terme aquest recull de dades s'han utilitzat diferents procediments i eines.

En primer lloc, les dades de les cooperatives, societats agràries i sindicats han estat facilitades per les pròpies entitats després d'enviar-los-hi una carta de requeriment de dades (veure Annex 1). La informació ha estat facilitada bàsicament per correu electrònic o per telèfon.

En segon lloc, pel que fa a les dades de les persones titulars de les explotacions agràries, aquestes es van consultar a través de l'IDESCAT, concretament en l'últim cens agrari que data de 1999. En referència a les persones titulars d'explotacions del cens electoral a cambres agràries, es va consultar el cens de finals del 2006, actualitzat en aquell moment amb motiu de la celebració d'eleccions a les cambres agràries a principis de 2007.

Aquesta informació ens ha permès visualitzar la participació de les dones en cada sector i, a partir d'aquí, s'han pogut extreure una sèrie de conclusions que es detallen a l'apartat de discussió.

3. Resultats

En aquest apartat s'inclouen les taules de dades elaborades per a cada eix estudiat, tret les cooperatives i les societats agràries transformadores què, per la seva extensió, resten publicades a l'Annex 2. A continuació es descriuen els resultats que ens donen les taules per poder extreure les conclusions de l'apartat següent.

3.1 Titularitat de les explotacions agràries i caps d'explotació agrària per gènere

En primer lloc, comentarem les taules de dades sobre els/les titulars de les explotacions agràries i caps d'explotació de les Terres de l'Ebre. La informació es divideix en quatre taules, una per cada comarca del territori on figuren els municipis de cadascuna i, finalment, el total de les Terres de l'Ebre. Les taules s'estructuren de manera que s'hi observa el nombre total de titulars, la separació per gènere (dones i homes) i el percentatge que representa el nombre de dones respecte al total. De la mateixa manera i, a continuació, podem observar el cas dels/de les titulars caps d'explotació agrària.

BAIX EBRE	Titulars	Dones	Homes	%	Titulars caps explo.	Dones	Homes	%
L'Aldea	322	78	244	24,22%	300	60	240	20,00%
Aldover	275	70	205	25,45%	257	57	200	22,18%
Alfara de Carles	64	16	48	25,00%	59	15	44	25,42%
L'Ametlla de Mar	495	159	336	32,12%	475	144	331	30,32%
L'Ampolla	414	120	294	28,99%	377	89	288	23,61%
Benifallet	221	60	161	27,15%	194	47	147	24,23%
Camarles	359	80	279	22,28%	341	68	273	19,94%
Deltebre	966	231	735	23,91%	912	189	723	20,72%
Paüls	138	43	95	31,16%	113	19	94	16,81%
El Perelló	578	160	418	27,68%	541	135	406	24,95%
Roquetes	907	209	698	23,04%	880	196	684	22,27%
Tivenys	208	65	143	31,25%	189	51	138	26,98%
Tortosa	1812	388	1424	21,41%	1758	351	1407	19,97%
Xerta	299	90	209	30,10%	262	60	202	22,90%
TOTAL BAIX EBRE	7058	1769	5289	25,06%	6658	1481	5177	22,24%

Font: Idescat (cens agrari 1999)

La taula de la comarca del Baix Ebre ens mostra el nombre de titulars d'explotacions agràries i el nombre de titulars i caps d'explotació de la comarca del Baix Ebre. Podem destacar que les explotacions agràries controlades per dones són 1.769, les quals representen un 25,06% del total d'explotacions. Pel que fa a caps d'explotació, el nombre es redueix sensiblement i passen a ser 1.481 explotacions que representen el 22,24%. Pel que fa als municipis destaquen aquells que se situen per sobre de la mitjana comarcal; en referència als/les caps d'explotacions serien l'Ametlla de Mar (32,12%), Tivenys (31,25%), Paüls (31,16%) i Xerta (30,10%). Les localitats que més destaquen per sobre de la mitjana comarcal de caps d'explotacions agràries són l'Ametlla de Mar (30,32%) i Tivenys (26,98%). D'altra banda, els municipis que tenen una proporció de dones més baixa en referència a la mitjana comarcal són, en relació als/a les titulars d'explotacions, Tortosa (21,41%) i Camarles (22,28%); i a caps d'explotació, Paüls (16,81%), Camarles(19,94%) i Tortosa (19,97%).

MONTSIÀ	Titulars	Dones	Homes	%	Titulars caps explo.	Dones	Homes	%
Alcanar	472	88	384	18,64%	464	81	383	17,46%
Amposta	1179	192	987	16,28%	1140	160	980	14,04%
Freginals	180	48	132	26,67%	171	42	129	24,56%
La Galera	225	53	172	23,56%	214	46	168	21,50%
Godall	176	41	135	23,30%	172	37	135	21,51%
Mas de Barberans	376	98	278	26,06%	354	83	271	23,45%
Masdenverge	228	58	170	25,44%	213	48	165	22,54%
St. Carles la Ràpita	330	70	260	21,21%	330	70	260	21,21%
St. Jaume d'Enveja	385	74	311	19,22%	382	71	311	18,59%
Santa Bàrbara	272	91	181	33,46%	250	80	170	32,00%
La Sénia	342	110	232	32,16%	322	96	226	29,81%
Ulldecona	869	184	685	21,17%	811	148	663	18,25%
TOTAL MONTSIÀ	5034	1107	3927	21,99%	4823	962	3861	19,95%

Font: Idescat (cens agrari 1999)

La taula de la comarca del Montsià recull la informació dels/de les titulars i caps d'explotacions agràries de la comarca del Montsià. Les explotacions on ostenten la titularitat les dones són 1.107, xifra que representa un 21,99% del total comarcal. Les que són titulars i caps d'explotació disminueix respecte l'anterior i es queden amb 962, xifra que representa un 19,95%. En referència

als municipis amb més igualtat i que, per tant, se situen per sobre de la mitja comarcal són, en el cas de titulars d'explotacions Santa Bàrbara (33,46%), la Sénia (32,16%), Freginals (26,67%) i Mas de Barberans (26,06%). En el cas de titulars caps d'explotacions són els mateixos municipis amb un percentatge similar a l'anterior en relació amb la mitjana d'aquesta variable. En quant als municipis amb un percentatge per sota de la mitjana destaquen, en titulars d'explotacions Amposta (16,28%), Alcanar (18,64%) i Sant Jaume d'Enveja (19,22%); i en els/les titulars i caps d'explotació Amposta (14,04%), Alcanar (17,46%) i Ulldecona (18,25%).

RIBERA D'EBRE	Titulars	Dones	Homes	%	Titulars caps explo.	Dones	Homes	%
Ascó	274	76	198	27,74%	230	36	194	15,65%
Benissanet	175	31	144	17,71%	165	24	141	14,55%
Flix	470	75	395	15,96%	439	50	389	11,39%
Garcia	200	40	160	20,00%	180	21	159	11,67%
Ginestar	118	40	78	33,90%	86	11	75	12,79%
La Palma d'Ebre	111	22	89	19,82%	104	16	88	15,38%
Miravet	167	39	128	23,35%	162	35	127	21,60%
Móra d'Ebre	301	74	227	24,58%	260	41	219	15,77%
Móra la Nova	136	29	107	21,32%	128	22	106	17,19%
Rasquera	200	53	147	26,50%	154	18	136	11,69%
Riba-roja d'Ebre	192	49	143	25,52%	171	32	139	18,71%
Tivissa	499	150	349	30,06%	433	93	340	21,48%
La Torre de l'Espanyol	104	42	62	40,38%	98	37	61	37,76%
Vinebre	101	48	53	47,52%	92	43	49	46,74%
TOTAL RIBERA D'EBRE	3048	768	2280	25,20%	2702	479	2223	17,73%

Font: Idescat (cens agrari 1999)

La taula de dades de la Ribera d'Ebre ens informa que les explotacions amb titularitat de dones són 768 i representen un 25,2% del total de la comarca. Les explotacions amb titularitat i a mans de dones són 479 i representen un 17,73%. En relació amb els municipis que se situen per sobre de la mitjana són, en referència a la titularitat, Vinebre (47,52%), la Torre de l'Espanyol (40,38%), Ginestar (33,90%) i Tivissa (30,06%). En quant a la titularitat i caps de les explotacions són Vinebre (46,74%), la Torre de l'Espanyol (37,76%), Miravet (21,60%) i Tivissa (21,48%). Els pobles amb menys explotacions a

mans de dones són Flix (15,96%), Benissanet (17,71%) i la Palma d'Ebre (19,82%). Els que tenen menor nombre de titulars i caps d'explotació femenins són Flix (11,39%), Garcia (11,67%) i Rasquera (11,69%).

TERRA ALTA	Titulars	Dones	Homes	%	Titulars caps explo.	Dones	Homes	%
Arnes	74	10	64	13,51%	72	10	62	13,89%
Batea	399	45	353	11,28%	364	20	344	5,49%
Bot	167	43	124	25,75%	138	22	116	15,94%
Caseres	108	22	86	20,37%	87	9	78	10,34%
Corbera d'Ebre	259	64	195	24,71%	187	9	178	4,81%
La Fatarella	163	61	102	37,42%	106	13	93	12,26%
Gandesa	442	117	325	26,47%	355	43	312	12,11%
Horta de Sant Joan	268	61	207	22,76%	254	50	204	19,69%
El Pinell de Brai	240	64	176	26,67%	203	34	169	16,75%
La P. de Massaluca	107	33	74	30,84%	74	7	67	9,46%
Prat de Comte	42	12	30	28,57%	40	11	29	27,50%
Vilalba dels Arcs	232	51	181	21,98%	182	18	164	9,89%
TOTAL TERRA ALTA	2501	583	1917	23,31%	2062	246	1816	11,93%

Font: Idescat (cens agrari 1999)

La taula de dades de la Terra Alta ens informa que les titulars d'explotacions agràries són 583 i, per tant, representen un 23,31% del total de la comarca. D'altra banda, les titulars caps d'explotació són 246, fet que significa un 11,93% del total. Els municipis que més destaquen per damunt de la mitjana comarcal són, en el cas de titulars d'explotacions, la Fatarella (37,42%), la Poble de Massaluca (30,84%), Prat de Comte (28,57%) i el Pinell de Brai (26,67%). Pel que fa referència a les titulars caps d'explotació destaquen Prat de Comte (27,50%), Horta de Sant Joan (19,69%), el Pinell de Brai (16,75%) i Bot (15,94%). Per contra, les poblacions amb un percentatge rellevant per sota de la mitjana en relació amb les titulars d'explotacions són Batea (11,28%), Arnes (13,51%) i Caseres (20,37%); i pel que representa a les titulars caps d'explotació, Corbera d'Ebre (4,81%), Batea (5,49%), la Poble de Massaluca (9,46%) i Vilalba dels Arcs (9,89%).

TERRES DE L'EBRE	Titulars	Dones	Homes	%	Titulars caps explo.	Dones	Homes	%
TOTAL TERRES DE L'EBRE	17641	4227	13413	23,96%	16245	3168	13077	19,50%

Font: Idescat (cens agrari 1999)

En relació al total de les Terres de l'Ebre observem que de 17.641 titulars d'explotacions agràries, 4.227 són dones i, d'aquesta manera, representen un 23,96% del total del territori. En el cas de titulars i caps d'explotació veiem que existeixen 16.245 persones de les quals 3.168 són dones i representen un 19,50%.

3.2 Titulars d'explotacions agràries inscrits/tes al cens electoral de les cambres agràries

En segon lloc, analitzem les taules de dades referents a les persones titulars d'explotacions agràries que es troben inscrites al cens electoral de les cambres agràries a les quatre comarques de les Terres de l'Ebre. Dintre de cada comarca, observem amb detall cadascun dels seus municipis corresponents. Les taules s'han estructurat de manera que separin el gènere de les persones titulars (dones i homes) i, finalment, figura el percentatge que representen les dones titulars del total de cada municipi i de cada comarca.

BAIX EBRE	Electors censats	DONES	HOMES	%
L'Aldea	98	27	71	27,55%
Aldover	28	9	19	32,14%
Alfara de Carles	14	9	5	64,29%
L'Ametlla de Mar	24	6	18	25,00%
L'Ampolla	24	5	19	20,83%
Benifallet	56	18	38	32,14%
Camarles	67	22	45	32,84%
Deltebre	110	30	80	27,27%
Paüls	42	13	29	30,95%
El Perelló	81	28	53	34,57%
Roquetes	89	28	61	31,46%
Tivenys	51	15	36	29,41%
Tortosa	289	92	197	31,83%
Xerta	17	4	13	23,53%
TOTAL BAIX EBRE	990	306	684	30,91%

Font: Cens electoral cambres agràries (5-12-2006)

La taula de dades del Baix Ebre ens mostra la informació sobre aquesta comarca i els seus municipis. A nivell comarcal podem destacar que de les 990 persones electores censades, 306 són dones, xifra que representa un 30,91% del total. En referència als municipis veiem com, en general, se situen prop de la mitjana, sobre el 30,1%. Tot i això, trobem algunes excepcions tant a l'alça com a la baixa. En el cas d'Alfara de Carles observem que les dones titulars d'explotacions censades superen als homes amb un 64,29% del total, cas força excepcional si el comparem amb la resta de municipis. Tot al contrari de la localitat de l'Ampolla, on les dones titulars representen el 20,83% i, per tant, s'allunya considerablement de la mitjana comarcal. També Xerta amb un 23,53% de dones censades s'allunya de la referència comarcal. Els dos municipis amb més persones titulars censades són Tortosa i Deltebre. D'aquestes dues localitats podem destacar que se situen al voltant de la mitjana, Tortosa la sobrepassa per un punt (31,83%) i Deltebre es queda prop però per sota (27,27%).

MONTSIÀ	Electors censats	DONES	HOMES	%
Alcanar	353	67	286	18,98%
Amposta	228	55	173	24,12%
Freginals	16	12	4	75,00%
La Galera	70	13	57	18,57%
Godall	67	22	45	32,84%
Mas de Barberans	66	25	41	37,88%
Masdenverge	38	17	21	44,74%
St. Carles la Ràpita	53	14	38	26,42%
Sant Jaume d'Enveja	34	8	26	23,53%
Santa Bàrbara	141	42	99	29,79%
La Sénia	86	28	58	32,56%
Ulldecona	97	27	70	27,84%
TOTAL MONTSIÀ	1249	330	919	26,42%

Font: Cens electoral cambres agràries (5-12-2006)

En aquesta taula observem les dades referents a la comarca del Montsià. Podem destacar que és la comarca amb més persones titulars d'explotacions agràries censades (1.249). D'aquestes, 330 són dones i, per tant, representen el 26,49% del total. En relació als municipis, aquells que tenen més dones

titulars censades són Freginals (75%), Masdenverge (44,74%) i Mas de Barberans (37,88%). En canvi, les poblacions amb menys dones titulars inscrites al cens són la Galera (18,57%) i Alcanar (18,98%). Les localitats amb més persones electores censades en general són Alcanar, Amposta i Santa Bàrbara. Aquests dos últims municipis, amb un 24,12% i un 29,79% respectivament, se situen el primer per sota i el segon per sobre de la mitjana comarcal de dones titulars d'explotacions censades.

RIBERA D'EBRE	Electors censats	DONES	HOMES	%
Ascó	33	16	17	48,48%
Benissanet	109	31	78	28,44%
Flix	16	3	13	18,75%
Garcia	27	8	19	29,63%
Ginestar	66	34	32	51,52%
La Palma d'Ebre	70	31	39	44,29%
Miravet	64	21	43	32,81%
Móra d'Ebre	65	20	45	30,77%
Móra la Nova	46	12	34	26,09%
Rasquera	44	14	30	31,82%
Riba-roja d'Ebre	14	3	11	21,43%
Tivissa	107	39	68	36,45%
La Torre de l'Espanyol	85	41	44	48,24%
Vinebre	15	11	4	73,33%
TOTAL RIBERA D'EBRE	761	284	477	37,32%

Font: Cens electoral cambres agràries (5-12-2006)

Aquesta taula conté les dades de la comarca de la Ribera d'Ebre. De les 761 persones titulars d'explotacions censades 284 són dones i representen el 37,32%. Els municipis amb un nombre més alt de dones titulars són Vinebre (73,33%), Ginestar (51,52%), Ascó (48,48%) i la Torre de l'Espanyol (48,24%). D'altra banda, les poblacions amb menys dones titulars censades són Flix (18,75%), Riba-roja d'Ebre (21,43%) i Benissanet (28,44%). Les localitats amb més persones electores censades són Benissanet (109) i Tivissa (107), les quals se situen en percentatge de dones titulars censades per sota de la mitjana comarcal.

TERRA ALTA	Electors censats	DONES	HOMES	%
Arnes	37	8	29	21,62%
Batea	341	96	245	28,15%
Bot	73	25	48	34,25%
Caseres	39	11	28	28,21%
Corbera d'Ebre	130	56	74	43,08%
La Fatarella	103	44	59	42,72%
Gandesa	97	19	78	19,59%
Horta de Sant Joan	99	26	73	26,26%
El Pinell de Brai	36	14	22	38,89%
La Pobla de Massaluca	57	13	44	22,81%
Prat de Comte	13	7	6	53,85%
Vilalba dels Arcs	95	25	70	26,32%
TOTAL TERRA ALTA	1120	344	776	30,71%

Font: Cens electoral cambres agràries (5-12-2006)

Finalment, aquesta última taula de dades ens mostra la informació de les persones electores censades a la comarca de la Terra Alta. Observem que hi ha 344 dones titulars censades dels/de les 1.120 titulars totals, fet que representa el 30,71% de la comarca. En relació a les poblacions, les que tenen un nombre més elevat de dones censades són Prat de Comte (53,85%), Corbera d'Ebre (43,08%), la Fatarella (42,72%) i el Pinell de Brai (38,89%). En canvi, els municipis que tenen menys dones titulars censades són Gandesa (19,59%), Arnes (21,62%) i la Pobla de Massaluca (22,81%). Els municipis amb més persones electores censades són Batea (341), Corbera d'Ebre (130) i la Fatarella (103). D'aquests tres, Batea, que és el que compta amb més persones electores, es troba per sota de la mitjana comarcal de dones titulars censades.

TERRES DE L'EBRE	Electors censats	DONES	HOMES	%
TOTAL TERRES DE L'EBRE	4120	1264	2856	30,68%

Font: Cens electoral cambres agràries (5-12-2006)

3.3 Socis/sòcies i membres de la junta de les cooperatives i societats agràries transformadores (SAT) de les Terres de l'Ebre

En aquest subapartat analitzarem les dades referents a la composició de socis i sòcies i membres de la junta directiva de les diferents cooperatives i societats agràries transformadores que operen dintre de les quatre comarques de les

Terres de l'Ebre. Per tal de consultar les dades podeu anar a l'Annex 2 de l'estudi.

L'anàlisi de la composició de les entitats agràries s'ha estructurat -com en els anteriors subapartats- separant la informació per comarques, a més de la corresponent suma de resultats que configura el total de les Terres de l'Ebre. D'altra banda, els quadres de dades s'estructuren per les entitats que formen part de la comarca en qüestió, separant el total de persones sòcies, el gènere de les mateixes (dones i homes) i el percentatge que representen les dones sobre el total de persones associades. A continuació, el total dels/de les membres de la junta i la corresponent separació per gènere i el percentatge.

- Cooperatives i SAT del Baix Ebre

De les dotze entitats agràries (entre cooperatives i SAT) que tenim dades del Baix Ebre, dedicades especialment a la fruita i els seus derivats (cítrics, oli d'oliva,..), a l'arròs i en menor mesura a la mel, el total de persones sòcies d'aquestes és de 4.910 de les quals 1.577 són dones i, d'aquesta manera, representen un 32,12%. D'altra banda, pel que respecta a la composició de membres de les juntes directives, hi ha un total de 113 persones de les quals tan sols 10 són dones i, per tant, representen un 8,85% del total. Les entitats que tenen un percentatge de sòcies més elevat són la Cooperativa Agrícola de Bitem (47,25%), Ebre Fruit SAT (38,90%), la Cooperativa Agrícola del Perelló (36,75%) i la cooperativa Soldebre (36,30%). Tanmateix, les entitats amb més dones que formen part de les seves juntes directives són Baix Món SAT (40%) amb 2 dones de 5 membres totals, la cooperativa Soldebre (20%) amb 3 dones de 15 membres totals i la Cooperativa Apícola Tarragonina (18,18%) amb 2 dones d'11 membres. Per contra, les entitats amb menys sòcies són la Cooperativa Agrícola de l'Aldea (3,53%) i la Cooperativa Apícola Tarragonina (13,15%). També destaca la SAT Apícola del Perelló que no en té cap però cal dir que es tracta d'una societat molt petita formada per tres membres. Pel que fa a les entitats que no tenen dones a la composició de la junta en són varies (concretament 7), fet que veiem palès a les dades totals d'aquesta variable.

- Cooperatives i SAT del Montsià

De la comarca del Montsià tenim dades de tretze entitats agràries, dedicades especialment a la fruita (cítrics), olives i l'oli d'oliva, verdura i l'arròs. El conjunt de persones sòcies que formen aquestes entitats sumen un total de 4.033 de les quals 1.363 són dones i representen un 33,80%. La composició total de les juntes directives de les entitats és de 121 persones de les quals tan sols 9 són dones i signifiquen un 7,44%. Les entitats que tenen més sòcies són la Cooperativa Agrícola d'Ulldecona (50%), la Cooperativa Agrícola del Camp de Santa Bàrbara (45,02%) i la Cooperativa Agrícola de Freginals (44,30%). Per davant d'aquestes entitats destaca el Grup Oliverer d'Ulldecona SAT amb un 62,50%, encara que resulta una excepció de la resta ja que és una entitat petita amb només 8 persones sòcies de les quals 5 són dones. Pel que fa a la junta directiva, les entitats amb més dones són el Grup Oliverer d'Ulldecona SAT (50%), la Cooperativa de Freginals (33,33%) i la Cooperativa Agrícola de Sant Gregori de Santa Bàrbara (14,29%). D'altra banda, les entitats amb menys sòcies són la Cambra Arrosera del Montsià (3,77% de les persones sòcies productores), la Cooperativa Agrícola de la Galera (19,59%) i la Cooperativa Agrícola de Godall (28,42%). En relació amb les entitats amb menys sòcies a la junta directiva, igual com en les del Baix Ebre, són 7 les que no tenen cap dona dintre d'aquest organisme.

- Cooperatives i SAT de la Ribera d'Ebre

De la comarca de la Ribera d'Ebre disposem dades de tretze entitats agràries que es dediquen a la fruita dolça, a la vinya, oli d'oliva. El total de persones sòcies que formen part d'aquestes entitats són 1.664 de les quals 649 són dones que representen un 39%. Les juntes directives estan compostes per 120 persones de les quals tan sols 7 són dones i, per tant, resulten ser un 5,83%. D'aquestes entitats, les que estan formades per un percentatge més elevat de dones són la Cooperativa Agrícola la Ginesta de Ginestar (60,61%), la Cooperativa Agrícola de la Torre de l'Espanyol (45%) i la Cooperativa Agrícola Sant Domènec de Rasquera (41,86%). En el cas de les entitats amb representació femenina a la junta directiva cal destacar la Cooperativa Agrària

de Móra la Nova (22,22%), la SAT La Capelleta de Benissanet (16,67%), la Cooperativa Agrícola de la Torre de l'Espanyol (11,11%) i, amb el mateix percentatge que aquesta última, la cooperativa TULIESA de Miravet. D'altra banda, les entitats amb menys representació de dones són la Cooperativa Agrícola de Flix (23,48%), la Cooperativa Agrícola de Garcia (27,27%) i la cooperativa TULIESA de Miravet (30,22%). Les entitats que no tenen cap dona com a membre de la junta directiva són 7.

- Cooperatives i SAT de la Terra Alta

De la comarca de la Terra Alta tenim dades de nou entitats agràries dedicades especialment a la vinya i a l'oli d'oliva. Aquestes entitats estan formades per 1.699 persones sòcies de les quals 624 són dones que representen un 36,73% del total comarcal. Les juntes directives de les entitats les formen 98 socis/sòcies, amb representació femenina de tan sols 6 persones que són un 6,12%. Pel que fa a la representació femenina a les entitats, les que tenen un percentatge més elevat de sòcies són la Cooperativa Agrícola Terra Alta de la Pobla de Massaluca (46,60%), la Cooperativa Sant Isidre de la Fatarella (44,44%), el Celler Cooperatiu de Gandesa (38,33%), la Cooperativa Agrícola de Corbera d'Ebre (38,17%) i La Pinellense del Pinell de Brai (38,04%). Les juntes directives amb més representació femenina són de La Pinellense (22,22%), del Celler Cooperatiu de Gandesa (18,18%) i de la Cooperativa Agrícola COVILALBA (11,11%). Les entitats amb menys representació femenina entre les persones sòcies són la Cooperativa Agrícola d'Arnes (25,61%) i la Cooperativa Agrària Sant Miquel de Batea (26,85%). El nombre d'entitats que no tenen cap dona a la junta directiva són 5.

3.4 Afiliats/afiliades dels sindicats agraris amb representació a les Terres de l'Ebre

En aquest subapartat analitzarem les dades de dos sindicats agraris amb representació a les Terres de l'Ebre. En realitat hi ha quatre sindicats importants: *Joves agricultors i ramaders de Catalunya* (JARC), *Unió de ramaders i pagesos de Catalunya - Unió de petits agricultors* (URAPAC – UPA), *Unió de pagesos* (UP) i *l'Associació agrària de joves agricultors* (ASAJA).

D'aquests dos últims ha estat impossible recopilar les dades necessàries per a l'estudi, per això analitzarem les xifres dels dos primers.

JARC (Joves agricultors i ramaders de Catalunya)

COMARCA	TOTAL SOCIS	DONES	HOMES	%
Baix Ebre	0	0	0	0,00%
Montsià	6	1	5	16,67%
Ribera d'Ebre	6	0	6	0,00%
Terra Alta	18	2	16	11,11%
Total Terres de l'Ebre	30	3	27	10,00%
Total Catalunya	1905	145	1760	7,61%

Font: JARC (2009)

El sindicat *Joves agricultors i ramaders de Catalunya* té un total de 30 persones sòcies al territori, de les quals solament 3 són dones que representen el 10% del total. Comparant-ho en relació amb el total de persones sòcies del sindicat a Catalunya podem observar que el percentatge de dones encara disminueix més (7,61%). De les quatre comarques ebrenques tan sols el Montsià i la Terra Alta tenen sòcies, amb una representació molt petita, un 16,17% a la primera i un 11,11% a la segona.

URAPAC-UPA Terres de l'Ebre (Unió de ramaders i pagesos de Catalunya - Unió de petits agricultors)

	TOTAL SOCIS	DONES	HOMES	%
Total Terres de l'Ebre	51	15	36	29,41%

Font: URAPAC-UPA (2009)

El sindicat *Unió de ramaders i pagesos de Catalunya - Unió de petits agricultors* disposa d'un total de 51 persones sòcies de les quals 15 són dones i representen un 29,41%. D'aquesta manera i en relació amb l'anterior sindicat la proporció de dones és més elevada.

4. Discussió

Una vegada analitzades les dades dels quatre eixos estudiats, podem extreure una sèrie de conclusions sobre el paper que representa la dona agrària a les Terres de l'Ebre.

El primer eix analitzat, el referent a la titularitat de les explotacions agràries i els/les caps d'explotació agrària segons els cens agrari de 1999, ens mostra que, a nivell global de les Terres de l'Ebre, de 17.641 titulars, 4.227 són dones i, per tant, representen el 23,96%. Podem considerar-ho una xifra força reduïda però encara ho és més quan parlem de titulars caps d'explotacions, és a dir, de les persones que, a més de ser propietàries de les explotacions, també s'encarreguen de la producció de les mateixes. D'aquesta variable cal destacar que de 16.245 titulars caps, 3.168 són dones, és a dir, un 19,50%. Si ho comparem amb l'anterior variable veiem que el nombre de dones titulars caps d'explotació agrària es redueix a poc més de 1.000 persones; una xifra força considerable. D'aquesta realitat podem extreure la conclusió que, en relació amb les titularitats de les explotacions i amb les titularitats caps d'explotació, hi ha més dones que n'ommes són titulars que no pas dones titulars i caps d'explotació agrària al mateix temps. Per tant, la quantitat de dones productores és més reduïda que la de dones titulars.

A nivell comarcal observem com el Baix Ebre és la comarca que té més dones titulars (25,06%) d'una banda, i titulars i caps d'explotació (22,24%) de l'altra, en comparació a les altres comarques. Solament la supera amb un estret marge en titulars d'explotacions la Ribera d'Ebre (25,20%). És possible que aquesta situació respongui a criteris del tipus de les explotacions agràries de cada comarca (extensió, cultius, especialitzacions de la producció,...). Tot i això, hom podria considerar que la diferència entre comarques no és tant elevada; per exemple, la comarca amb percentatges més baixos és la Terra Alta amb un 23,31% i 11,93% respectivament. La variable més sensible és la de titulars i caps d'explotació, per la qual deduïm que és un apartat on la igualtat entre homes i dones es distancia més.

En relació amb els municipis, el que gaudeix d'una igualtat més elevada és Vinebre (Ribera d'Ebre) amb uns percentatges del 47,52% dels titulars i 46,74% dels titulars i caps d'explotació dones. Per contra, el municipi amb menys igualtat entre homes i dones és Batea (Terra Alta) amb uns percentatges d'11,28% i 5,49% respectivament. Així doncs, la diferència entre ambdós municipis és força elevada. Podríem dir que el primer es dedica més al cultiu de regadiu, hi abunden les petites i mitjanes explotacions i la població masculina treballa a altres sectors; en canvi, al segon abunden els cultius de secà, predominen les explotacions mitjanes i és un dels pobles més agraris de Catalunya on la població masculina és agrària.

Amb tot, podem concloure aquest eix afirmant que, tot i la limitada diferència comarcal, a nivell municipal resulten ser més visibles les desigualtats a conseqüència de raons geogràfiques i de grau d'especialitat de les explotacions agràries. En general observem que cap comarca arriba al 30% d'explotacions agràries controlades per dones.

El segon eix manté una certa correlació amb el primer. Es tracta de les persones titulars d'explotacions agràries inscrites al cens electoral a cambres agràries. A nivell de Terres de l'Ebre trobem 4.120 persones electores censades, de les quals 1.264 són dones, xifra que representa un 30,68%. Veiem doncs com, en relació amb l'anterior eix, la desigualtat de gènere se suavitza sensiblement pujant 7 punts respecte al percentatge de les dones titulars d'explotacions. Dit d'una altra manera, augmenta el nivell de dones titulars d'explotacions que es troben inscrites al cens electoral a cambres agràries i podríem entendre que demostra una voluntat de participació per part de la dona en les entitats agràries.

A nivell comarcal, la Ribera d'Ebre és la comarca que té un percentatge més elevat de dones titulars d'explotacions censades (37,32%), Recordem que aquesta comarca també era la que tenia una proporció més alta de dones titulars d'explotacions. Alguns municipis d'aquesta comarca tenen els resultats de dones titulars censades més destacats. És el cas de Vinebre (73,33%), Ginestar (51,52%), Ascó (48,48%) i la Torre de l'Espanyol (48,24%). D'altres

comarques destaquen els municipis d'Alfara de Carles al Baix Ebre (64,29%) i Prat de Comte a la Terra Alta (53,85%). El principal element en comú d'aquestes localitats és que tenen un nombre total de persones electores censades força petit. D'altra banda, els pobles amb un percentatge menor de dones titulars censades són les localitats de Flix a la Ribera d'Ebre (18,75%) i Alcanar al Montsià (18,98%). La Ribera d'Ebre és una comarca amb uns màxims i uns mínims molts pronunciats ja que, a la mateixa comarca, trobem el municipi amb més percentatge i el que en té menys de les Terres de l'Ebre. Per tal d'aprofundir i descobrir l'origen d'aquests fenòmens caldria fer un estudi més extens de les localitats que presenten unes dades més apartades de la mitjana territorial, analitzant diferents variables estadístiques, especialment, els sectors d'ocupació de la població.

El tercer eix d'estudi analitza la composició de les entitats agràries de les quatre comarques, és a dir, de les cooperatives agrícoles i les SAT, i les seves respectives juntes directives. Observant els resultats generals a les Terres de l'Ebre podem veure l'existència de 12.306 persones sòcies de les diferents entitats, de les quals 4.213 són dones i, per tant, representen un 34,24%. Considerem aquesta xifra com a moderada tenint com antecedents els altres dos eixos d'estudi. El principal desequilibri el trobem a l'analitzar la composició de les juntes. En aquest cas, de 452 membres tan sols 32 són dones i representen un 7,08%. Crec que aquesta dada és força significativa i ens evidencia la poca igualtat de gènere que hi ha dintre de les juntes directives de les entitats agràries de les Terres de l'Ebre. Veiem com en aquest sector la participació de la dona és molt baixa i preocupant, ja que es tracta del poder decisor de les entitats i seria positiu una representació femenina més important, almenys que guardés una mínima proporció amb el percentatge de dones que formen part de l'entitat.

Analitzant l'àmbit comarcal, veiem que la Ribera d'Ebre és la comarca amb més proporció de dones sòcies (39%) però, al mateix temps, resulta ser la que té menys representació de dones a les juntes de les entitats (5,83%). Aquest resultat sembla un tant contradictori, però potser respon a una voluntat general d'una part de les dones a no participar en la presa de decisions de les entitats.

També podria influir d'alguna manera el nucli familiar d'aquestes dones. D'altra banda, la comarca amb més representació de dones a les juntes és el Baix Ebre amb un 8,85%, percentatge encara molt baix. Aquesta informació ens ha de fer reflexionar per tal d'estudiar polítiques d'igualtat adreçades a corregir aquesta tendència.

Les comarques amb més persones sòcies són el Baix Ebre (4.910) i el Montsià (4.033) i, en canvi, són les que tenen uns índex de sòcies més baixos, 32,12% i 33,8% respectivament. En canvi la Terra Alta i la Ribera d'Ebre, amb menys persones sòcies, tenen uns percentatges lleugerament més elevats. Aquesta tendència podria plantejar la següent pregunta: ¿A les zones amb menys població les dones participen més en el món agrari? Podria ser possible, tot i que existeixen altres factors que també influeixen i són més difícils d'analitzar.

En relació amb les entitats amb més representació de dones podem destacar la Cooperativa Agrícola la Ginesta de Ginestar (Ribera d'Ebre) que compta amb un 60,61% de sòcies i és de les poques entitats on les dones superen el 50% de les persones sòcies. La Cooperativa Agrícola d'Ulldecona és l'única entitat totalment equitativa amb un 50% de sòcies. Cal comentar també el Grup Oliverer d'Ulldecona on les dones representen un 62,5%, malgrat que el nombre total de persones sòcies és força reduït (8) i es podria considerar com una excepció. Tret d'aquestes tres entitats agràries, la majoria de la resta queden lluny del 50%. Tot i això, en els eixos anteriors els percentatges de les dones agràries eren similars, per tant, guarda una certa lògica. Un fet força destacat que podem observar en moltes entitats és que no tenen cap dona dintre de la junta directiva, és a dir, que hi ha una equitat de gènere igual a 0. Aquest punt crec que és el més important a tenir en compte en relació a l'eix de les entitats agràries.

Finalment, el quart eix, relacionat amb els socis i les sòcies afiliades als sindicats agraris dels quals disposem d'informació, podem observar que els percentatges guarden una correlació amb les mitjanes dels anteriors eixos estudiats, tret del sindicat JARC que té una implementació més recent al territori i, per tant, no disposa de tantes persones afiliades. URAPAC-UPA, amb

una base més consolidada, disposa d'un percentatge de dones afiliades del 29,41%. Així doncs, el grau de participació de les dones en aquest sindicat resulta més equitatiu.

En conclusió, observem una presència i una participació de la dona baixa, però més o menys homogènia a tot el territori.

La desigualtat més rellevant que s'ha pogut observar se situa en la participació de la dona als organismes amb poder de decisió de les entitats agràries, és a dir, en les juntes directives de les cooperatives i les societats agràries transformadores, on existeix una gran quantitat d'entitats sense cap dona que hi formi part, malgrat que el percentatge d'aquestes com a titulars d'explotacions agràries és d'un 25% i el percentatge de sòcies de les cooperatives i de les SAT és d'un 34%.

D'altra banda, també s'ha fet palesa la desigualtat en les dones titulars d'explotacions agràries que, al mateix temps, són productores (caps d'explotació).

Així doncs, la dona al món rural ebrenc té una certa presència en referència a la titularitat d'explotacions, el nombre d'electores censades a cambres agràries, el nombre de sòcies de les entitats agràries i les afiliades als sindicats.

S'ha de reconèixer que el fet de no arribar al 50% de l'equitat de gènere, en la majoria d'eixos estudiats, deixa entreveure un món rural on encara manca un grau important de consolidació de les polítiques públiques adreçades a corregir les tendències que provoquen la desigualtat. Per tant, la intervenció pública serà clau perquè en un futur es millorin els resultats de la situació de la dona al món agrari.

5. Bibliografia

- BINIMELIS, R.; BOSCH, M.; HERRERO, A. *A sol i serena: dones, món rural i pagesia*. Barcelona: Institut Català de les Dones, 2008.
- PRUNA, R. *La dona en el medi rural: un símbol de treball invisible*. AMFAR Catalunya, 2005.
- PALLARÈS, M. *Visibilitat, lideratge i distorsions de rol en les dones rurals: capital social i governança*. Barcelona: Institut Català de les Dones, 2007.
- ROSELL, C. *Dones rurals*. Barcelona: Món Rural, 2006.
- UNIVERSIDAD DE SALAMANCA. *Mujeres rurales: estudios multidisciplinares de género*. Salamanca, 2008.
- RIPOLLÈS, C. *Dóna i agricultura, un camí per recórrer*. Barcelona: La Vanguardia, 2003.
- INSTITUT D'ESTADÍSTICA DE CATALUNYA. *Cens agrari de 1999: Titulars explotacions agràries i caps d'explotació per sexe*. www.idescat.cat, consulta juliol i agost de 2009.
- INSTITUTO NACIONAL DE ESTADÍSTICA. *Agricultura*. www.ine.es, consulta juliol i agost de 2009.
- RODRÍGUEZ RAMOS, MARÍA SORAYA. *Mujer rural: motor de desarrollo. Igualdad ante el empleo*. Toledo, 2003.

6. Annexos

Annex 1: Model carta requeriment de dades a les entitats agràries.

Benvolguts/des senyors/es,

Des dels Serveis Territorials de les Terres de l'Ebre del Departament d'Agricultura, Alimentació i Acció Rural s'està desenvolupant un estudi d'àmbit territorial sobre **la situació de les dones al món agrari**. Per tal de realitzar correctament la recerca que planteja l'estudi, necessitem que ens faciliteu les dades de la vostra entitat que a continuació us demanem amb l'objectiu de poder elaborar els pertinents estudis estadístics:

- Nombre de socis/sòcies (homes i dones) que formen part de la vostra entitat.
- Composició de les persones membres de la junta directiva (nombre total de persones membres i nombre d'homes/dones que en formen part).

No és necessari saber el nom de les persones físiques, simplement la xifra d'homes i dones que hi ha en cada cas (socis/sòcies i junta directiva).

Ens podeu enviar les vostres dades a les adreces electròniques següents:

- ablade@gencat.cat
- roger_xerta@hotmail.com

Agraint-vos la vostra col·laboració i suport, us saludo cordialment,

M. Antònia Bladé Segarra
Responsable de Gestió Territorial

Tortosa, 21 de juliol de 2009

Annex 2: Taules de dades referents a les entitats agràries
(cooperatives i SAT)

SOCIS/SÒCIES I MEMBRES JUNTA DE LES COOPERATIVES I SAT TERRES DE L'EBRE (PER COMARQUES)

(Percentatge representació dones)

BAIX EBRE (Any 2009)

ENTITAT	TOTAL SOCIS/SÒCIES	DONES	HOMES	%	TOTAL JUNTA	DONES	HOMES	%
Coop. Agrícola Catalana i secció de crèdit de l'Aldea	170	6	164	3,53%	8	0	8	0,00%
Coop. Agrària Catalana Ltda. de l'Ametlla de Mar	94	33	61	35,11%	12	0	12	0,00%
Coop. Olivarera del Baix Ebre, SCCL	473	160	313	33,83%	11	0	11	0,00%
Coop. Agrícola Sant Isidre del Perelló SCCL	283	104	179	36,75%	12	2	10	16,67%
Coop. Apícola Tarragonina, SCCL	213	28	185	13,15%	11	2	9	18,18%
Coop. Agrícola Sant Roc de Paüls SCCL	113	41	72	36,28%	9	0	9	0,00%
Arrossaires del Delta de l'Ebre, SCCL	1133	292	841	25,77%	12	0	12	0,00%
Soldebre i secció de crèdit, SCCL	1391	505	886	36,30%	15	3	12	20,00%
Coop. Agrícola de Bitem, (BITEMCA, SCCL)	91	43	48	47,25%	12	1	11	8,33%
Baix Món SAT	72	25	47	34,72%	5	2	3	40,00%
Ebre Fruit SAT 9486	874	340	534	38,90%	3	0	3	0,00%
SAT Apícola el Perelló, 1363 CAT	3	0	3	0,00%	3	0	3	0,00%
TOTAL BAIX EBRE	4910	1577	3333	32,12%	113	10	103	8,85%

Font: de les entitats

MONTSIÀ (Any 2009)

ENTITAT	TOTAL SOCIS/SÒCIES	DONES	HOMES	%	TOTAL JUNTA	DONES	HOMES	%
Coop. Agrícola de la Sénia-ST Montsià, SCCL	272	104	168	38,24%	11	0	11	0,00%
Coop. Agrícola del Camp de S. Bàrbara-ST Montsià SCCL	1215	547	668	45,02%	12	0	12	0,00%
Coop. Agrícola Sant Gregori de Santa Bàrbara, SCCL	106	43	63	40,57%	7	1	6	14,29%
Coop. Agrícola i secció de crèdit d'Ulldecona, SCCL	300	150	150	50,00%	12	0	12	0,00%
Coop. Agrícola catalana i secció de crèdit la Galera, SCCL	148	29	119	19,59%	12	1	11	8,33%
Coop. Agrícola Sant Isidre, SCCL del Mas de Barberans	147	62	85	42,18%	10	0	10	0,00%
Coop. Agrícola Catalana i sec. de crèdit de Godall, SCCL	95	27	68	28,42%	15	1	14	6,67%
Coop. Agrícola i secció de crèdit de Freginals, SCCL	237	105	132	44,30%	9	3	6	33,33%
Exportadora d'Agris d'Alcanar, SCCL	200	80	120	40,00%	10	1	9	10,00%
Cambra Arrossera del Montsià i secció de crèdit, SCCL*	849	32	817	3,77%	13	0	13	0,00%
Grup Oliverer d'Ulldecona, SAT	8	5	3	62,50%	4	2	2	50,00%
EbreSat 1436-CAT*	381	151	230	39,63%	5	0	5	0,00%
SAT Montfruits Export, SL	75	28	47	37,33%	1	0	1	0,00%
TOTAL MONTSIÀ	4033	1363	2670	33,80%	121	9	112	7,44%

Font: de les entitats

*Total persones sòcies productores Cambra Arrossera del Montsià (el total amb persones sòcies consumidores és de 3086, 2033 socis homes i 1053 socis dones).

*Total socis i sòcies d' EbreSat 1436-CAT (amb persones jurídiques) és de 420.

RIBERA D'EBRE (Any 2009)

ENTITAT	TOTAL SOCIS/SÒCIES	DONES	HOMES	%	TOTAL JUNTA	DONES	HOMES	%
Coop. Agrícola i secció de crèdit de la Torre de l'Espanyol	100	45	55	45,00%	9	1	8	11,11%
Coop. Agrícola Sant Domènec de Rasquera, SCCL	86	36	50	41,86%	11	0	11	0,00%
Coop. Agrícola i secció de crèdit de Flix, SCCL	132	31	101	23,48%	10	1	9	10,00%
Coop. Agrícola i secció de crèdit de Tivissa, SCCL	83	29	54	34,94%	7	0	7	0,00%
Coop. Agrícola de Garcia, SCCL	99	27	72	27,27%	10	0	10	0,00%
Coop. Agrícola i caixa agrària La Ginesta, SCCL	264	160	104	60,61%	11	0	11	0,00%
Coop. Agrícola i caixa agrària de la Palma d'Ebre	177	66	111	37,29%	10	0	10	0,00%
Coop. Agrícola de la Serra d'Almos, SCCL	163	59	104	36,20%	7	0	7	0,00%
Coop. Agrària de Móra la Nova, SCCL	112	39	73	34,82%	9	2	7	22,22%
Coop. Agrícola de Riba-roja d'Ebre, SCCL	46	16	30	34,78%	11	1	10	9,09%
Grup Fruiter de Benissanet, SCCL	179	71	108	39,66%	10	0	10	0,00%
Coop. TULIESA, SCCL de Miravet	182	55	127	30,22%	9	1	8	11,11%
SAT La Capelleta Benissanet	41	15	26	36,59%	6	1	5	16,67%
TOTAL RIBERA D'EBRE	1664	649	1015	39,00%	120	7	113	5,83%

Font: de les entitats

TERRA ALTA (Any 2009)

ENTITAT	TOTAL SOCIS/SÒCIES	DONES	HOMES	%	TOTAL JUNTA	DONES	HOMES	%
Coop. Agrícola d'Arnes, SCCL	82	21	61	25,61%	10	1	9	10,00%
Coop. Agrària Catalana i S.C. de R.L. Sant Miquel, Batea	216	58	158	26,85%	17	0	17	0,00%
Coop. Agrícola Sant Josep de Bot, SCCL	367	134	233	36,51%	11	0	11	0,00%
Coop. Agrícola de Corbera d'Ebre, SCCL	186	71	115	38,17%	11	0	11	0,00%
Coop. Agrícola Sant Isidre de la Fatarella, SCCL	72	32	40	44,44%	12	0	12	0,00%
Celler Cooperatiu de Gandesa, SCCL	287	110	177	38,33%	11	2	9	18,18%
La Pinellense, SCCL	163	62	101	38,04%	9	2	7	22,22%
Coop. Agrícola i S.C. Terra Alta, SCCL de la Pobla de M.	191	89	102	46,60%	8	0	8	0,00%
Coop. Agrícola de la Germandat, SCCL COVILALBA	135	47	88	34,81%	9	1	8	11,11%
TOTAL TERRA ALTA	1699	624	1075	36,73%	98	6	92	6,12%

Font: de les entitats

TOTAL TERRES DE L'EBRE	12306	4213	8093	34,24%	452	32	420	7,08%
-------------------------------	--------------	-------------	-------------	---------------	------------	-----------	------------	--------------